

اسلام دنیایی

سنہ ۱۴۰۱ بازار ایتسی ۴ شوال ۱۴۰۱
۱۴ عدد ۳۳۱ ۳۲۹

الدین والادب رساله سنده ش، شرف امضا سیه
درج اولان آتی ده کی مقاله بی بر درجه قدر فائده لی
بولدیمزدن عیناً نقل ایتدک. واقعاً صاحب مقاله
روسیه ده کی مدرسه لرده تفسیر وحیدیک اوقونمه سی
یوزندن قرآن دن غفلت لرینی یازیور حالیکه بزم مملکت سزده
تفسیر، حدیث اوقوندی بی حالده مجرد آ کلابه رق، اوقونمه
دی بی ایچون قرآن مبیندن غفلت و غفلت سزده تعند
ایدیوروز، بناء علیه مقاله بزم ایچون دها زیاده شایان
دقت در:

قرآن دن غفلتمز وسبیلری ۱.

بزم البوم موجود اولان دینی مدرسه لر بزمده،
دینک عبادت قسملری، فقه مسئله لری آز
چوق اوقونیورسده، لکن دینک اساسی
اولان قرآن و تفسیر درس نه، وشونک ایچون
روح و اخلاق مزلک تصفییه نه اهمیت ویرلیور ایدی.
الک مشهور مدرسه لریک درس جدول لرندن قرآن
و تفسیر و حدیث درس لری تماماً قالدیرلشدی.

تفسیر اوقودیجی مدرسه لرلرده اکثر بی
قرآن و حدیثی آ کلامی، آندن بر حکم
جیقارمق بزم وظیفه مز دکل، بواشی مجتهد لر
تمام ایتشلر، بزم تفسیر، حدیث درس لری تبرکاً
اوقودیوروز، دیه سویلرلر ایدی، بوسوزی،
مدرسه سنده ایکی اوچ یوز شاگرد تربیه ایدن
مدرس لر دن چوق کره ایشتمش ایدک.

آرتق دین مدرسه لرلرده الک لزوم لی اولان
تفسیر، حدیث درس لری اوقونماز سه، اوقودانلرده
اونکله فائده لیمک، آ کلامی، عبرت لیمک قصدیه
اوقونمازلر سه، اومدرسه اقدیلرینک بصیرت لری،
قرآن و حدیث روحاری ابله روحانیه لری

آ کلاشیلدی که قادیبک ضعیفی اونی بوفلا کتاره
معروض قیلدی بی ایچون حقیقه اوقدر شایان حفظ
و اعتنادر. حکمت اخلاقک درجه قصوای کالانه
ایر شکمکه سرور عالم اولان سید البشر اقد مزلک
بتیم وقادین حقیق صورت مخصوصه ده تحریم
بو یورملرنده کی بو بوکاک، اوحقک طانما سندن
هیئت اجتماعیه طاری اولاجق فنا لک فکر لیه
نظر وجدانده کیندکجه تعالی ایدیور. بوفنا لک
بزمده کی چوقلغنه کوره شو حدیث شریف نبوی بی
هر کون اوقوسق. هر آن کوز اوکنده بولندیر.
سقی نه آزد.

فقط الک زیاده مراقبی موجب اولان شی، بزم
دینی عبادت بدنیه دن عبارت ایش کی بیلدیر مزلک
فضائل اخلاقیه و کمالات اسلامییه نلقین و تعلیم
و منسوب اولدق لری وطن و ملت مدیون بولندق لری
خدماتک عیج برینی ایغا ایتدیرک بالکز اهلینک
جهانندن استفاده ابله شریعتی مستبد بایشاهک
کیفته آلت ایتکه قدر واران و دین مبین اسلامک
حکمت عالییه و کمالات الهیه سی ارا یوب نجدد
پرورانه بعض حقایق تمهید ایدنلره دشمن اولان
یوزده طقسان طقوزی فائده سز، علما مز میانده
بوکی دقایق اخلاقیه و مزیات جلیله نبویه بی
بیان و بزم کلا تانلرک موجود اولوب اولدی بی
واکر موجود ابله هانکیبک نکل قاج کشی به
نه واسطه ابله معنویات اسلامه دأثر نه اوکرندیکن
بیلیمکدر.

علی سعادت

استانبول، مصر الیه اختلاطه باشلاقدن سوکره
بودرسلرک آرامزده شایع اولمغه باشلامسی ده
بوکا دلیلدیر .

ایکنجی . بب، اجتهاد ، تقلید مسئلهسی دره .
بواجتهاد، تقلید مسئلهسی ویا بومسئلهسی لایقچه
آکلا یاماق آغنی بزم خاقی قرآن و حدیثدن
محروم ایشلدیر .

شوبلهکه : خاقمز آراسنده « مجتهدلر قرآن
و حدیث ده اولان حکملری تمامیه تدقیق ایشلار .
سوکرهکی آملره آنجی شو مجتهدلرک سوزلریله
عمل ایتک قالمشدر . سوکرهکی انسانلرک قرآن
و حدیث اولیکلر قدر آکلامق احواللری رفندره
فکر فاسدی داغلوب قرآن و حدیث عالمیندن
محروم اولشلردیر .

لکن اجتهاد نیچون منقرض اولمش ؟ بو
سوز طوغری دکلکی ؟ قرآنده اولان عجائب و
غرائبی آکلامق یالکیز اولیکلره می خاصی ؟
بزلره قرآن کریمک معنائی دوشونمک ، اولندن
لایقیله فائده لیمک لازم دکلکی ؟

اجتهاد منقرض (باب اجتهاد قبالی در) دیه
دعوی ایدنلر ، قرآن کریم ده اولان آیات
جلیله دن حکم استنباط ایتک یوللری قیاندی ،
مجتهدلر بونی اطرافیه تدقیق ایدوب یازمشار
دیورلر . . . بو آیات احکام ایسه قرآن عظیمک
آنجی یکر می بشده بری مقدارنده اولوب قالان
یکرمی درت قسیمی اللهک عظمتی ، خلقت عالم،
احوال قیامت، قصص انبیاء، اعتقادی اخلاقی،
اجتماعی قاعده و نظامک اله تعالی حضرتلرینک
مخلوقاتده اولان سنت و عادتلری، دنیا و آخرت

نصل ممکن اولور ؟ ایشبو آفک — بیدن
اوله جق که اکثر ملالیریمک اندر تفسیر ،
حدیث کتابلری بیله بولماز . خواجه ایلدقلری
زمان وعظ — بوله مکه لازم اولدینی وقت ،
حقیقی روح و بزه جک تفسیر ، حدیث و سیر
کتابلرینه یانا شمیبوب ضعیف و یا اصاصر حدیثلر ،
اوبدورمه حکایملر ، روحی بوزوب حیاتی
زمرله بن اسرارللیت و خرافاتی مشتمل اولان
وعظ کتابلرینی آتوب استعمال ایدرلر . . .

اگر بو کبی خواجهلر ، ملالر مدرسه ده
بولندقلری وقت تفسیر حدیث کتابلری ،
رسوالله و اصحاب سیرتربنی اوقوسه ایدبار ،
دینک اساسندن اییجه خبردار اولسه ایدبار
کندیلرینک روحلری بوزوب اخلاقلری
صفلاشه جفی کبی خلته ده شو صورتله وعظ
ایدوب حقیقی اسلام روحی و برلر ، مسلمانلرک
روح و اخلاقلرینی ده اصلاح ایتش اولورلرایدی .
لکن بونده خاضره کان بر شهبه وار :
نیچون اولکی مدرسلر تفسیر ، حدیث درسلرینه
اهمیت و برمه مش ! کرک شاکردلر ، کرک
باشقلری نه دن بونک لزومی احساس ایتمه مشلر ؟
ایشته بو دوشونیه جک مسئله لر دندر .

بزم فکریمزه کوره بونده ایکی شیک تاثیر
وارد . بری ، بخارارا تاثیر اولوب ، بزم
اولکی مدرسلریمز بخاراده یتمه دیکی ایچون ،
بخاراده درس اولمریق اوقودلسی عادت اولیان
درسلری نفقندر اهمیتلی اولسه ده بزده ده
اوقوتنامه شلر ، بخرابی تقلید ایدرک بزی ده
سیر ، حدیث درسیندن محروم براقمشلر .

(سزه ابکی شی بر اقدم ، شونله پادشیره کز
خلالنه صابازسکزه بری الملهک کتابی، دیکری
پیغمبرک سنی ، دیمشدر .

اهل اسلامه کان آفتلرک الک بیوک سببی
ایشته بوبله قرآن وحدیثدن غفلتلیدر .
بناء علیه هر مسلمان دین اسلامک اساسی اولان
قرآن وحدیثه یاقلاشمهلیدر و بولرک خلق
آرمهسه لایقوله نشرینه غیرت ازلیدر . ایشته
اووقت دینی و اخلاقی ترقیمز و دنیوی سعادتمز
ممکن اولور ...

آناطولییه بر اظر

ملکتمزده ، که جوق اونودلش ، که
زیاده امال ایدلش بریز وارسه هیچ شبهه سزکه
آناطولیدر . بش سنه دهری اصلاحات ییئرلیه
ترقی یاورملرله اویوتیلا بو قطعه بدبختک قلبنده
اویله سونمز آتشلر ، کدرلر ، آلملر واردر که
وطنک مقدرات حیاتییه سیله علاقه دار اولان
هر روح نجیبک بوئن متالم اوله سی غیرقابلدر .
قناعت و اعتقاده کوره عنصر اسلامک
عناصر سائرمه نسبتله دهها آز مترقی اولمی ،
علوم و معارفه ابتدائی بر حالده مربوط اولمسندن ،
و کچیردیکمز فلاکت و ادبار ایسه قیدسز و هر شیه
متوکل بر حالده بشادینغمز دندر . بو کون اناطولینک
لاعلی التعین بر اقتضاسنه کبدیکز و مکتبلردن بحث
ایدیکز ، ایلهک ایشیده جکککز شی بر ندای
عصیان اوله جقددر .

سعادت ایچون جناب حق طرفندن کوسه ترین
بوللر تدبیر و تفکر اصوللری . عمومی و خصوصی
ادبلیر ، تربیه روح و اخلاق ایچون لازم اولان
شیلردن عبارتدر .

اشو ۲۴ قسم قرآن کریمک که مهم روحی
تربیه ، ملنک سعادت ایچون که لازم اولان
ماده لردن عبارتدر . بو ۲۴ قسمدن آکلامه رقی
عبرتانه مک برر حکم و حکمت چقارمه مک
منقرض اولدیغنی ادعا ایدن کیمسه یوق . اجتهاد
منقرضدر دیه دعوی ایدن مقلدلر بیله قرآن
وحدیثک بوجه تارندن قیامته قدر استفاده ایتک
لازم ، قرآن کریمده مذکور واقعه لر ایله
عبرتانه مک ، جناب حق طرفندن کوسه ترین
بوللردن یورو مک ایجاب ایدر دیورلر .

هر مسلمان ایچون علمی و فکرینک ابرشدیکی
مرتبیه قرآن کریمی اوقویوب عبرت آناق
و موجبنجه عمل ایتک لازمدر . عربجه بیان
کیمهلر عربجه سندن ، عربجه یلمه بنلر ترجمه لردن
اوقویوب قرآن کریمی آکلامه ، اونده اولان
حکمتلردن ، وعظملردن عبرت آلمه غیرت ایتمه ایدر .
بر مسلمانک قانون الهی ، کلام ربانی اولان
قرآن کریمی اوقومغه ، آکلامغه چالیشمه سی
قدر عیب بر حال اوله ماز . طاعت ، طاقت درجه
سندم اولوب هر کس علمی ، فکری ، وفی
درجه سنده قرآن عظیم الشانی یلمه که چالیشمه
لیدر ... انسانلر طرفندن یازیلان کتابلر نه قدر
کوزلده اولسه قرآن قدر البنده اسلام روحی
ویزه مزلر ...

رسول الله صلی الله علیه وسلم افندی مز: